

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetési díjak :

Minden 5 hasábos petit-sor-egyszeri hirdetésnél 5 kr. többszörinél 4 kr.
Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt esz. közölhető.
Minden egyes beiktatás után kincstári illeték 30 kr.
A nyílt-terben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.
Az előfizető, a hirdetőnek megválaszolásánál, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Előfizetési árak :

Egész évre . . . . . 4 frt.
Félévre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyzó küldemények intézendők :
Szt.-Mihályi utca Sütő-ház.

Bérmentelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
A kéziratok nem adatkak vissza.

Kiadó-hivatal.

hová az előfizetési pénzek, a lapba szánt hirdetések és felszólalások küldendők :
Nagyter 136. sz. a.

Kiadó-tulajdonos : a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési fölhívás

„SZABOLCS”

8-adik évnegyedi folyamára.

Három hó múlva a „Szabolcs” második évi pályafutását végzi be. Ennyi idő tellesen elegendő arra, hogy egy irodalmi vállalat életrevalósága kitűnjék a magának vagy állandó olvasó közönséget teremtsen, vagy hagyjon fel sisyphusi munkájával.

Hála égnek a „Szabolcs”-nak sikerült megmutatni életrevalóságát s teremtett magának oly olvasó-közönséget, minővel kevés 21 hónapos hasonló vállalat dicsekedhetik.

Mig e körülmény egyrészt elég kedvező bizonyítványul tünik fel, a „Szabolcs” szellemi részének helyes vezetése mellett; másrésztől az annak életét biztosító anyagi részvét kedvező voltát is magásra kiemeli.

Van még a „Szabolcs”-nak mind-ezeknél nagyobb s általánosabb fontosságú érdeme is. Ez érdeme az, hogy az 1872-ik évi januárhóban megindult egyedül a szerkesztő szellemi munkásságára szorított lapot, ma már igen szép számu írói testület állja körül. — Nem csak olvasó közönséget teremtett tehát a „Szabolcs” szabolsban; hanem írókat is gyűjtött maga köré, csaknem egészen Szabolcsból.

Nem lehet tehát eléggé magasztalni szabolsmegye, különösen Nyiregyháza város értelmiségét, midőn a „Szabolcs”-ot felkarolta és azt folyvást támogatja ugy anyagilag, mint szellemileg.

Mi viszont mindent elkövetünk, hogy a közzéadásnak minél kielégítőbben megfelelhessünk, s ne csak az eddigi, hanem még a mindenesetre erősbüendő s nagyobb terjedelmű veendő részvétet is megérdemeljük.

Előfizetési díj : helyben és postán, az október deczember évnegyedre 1 frt.

Előfizetheti minden postahivatalnál, helyben Krasznay Gábor társulati pénztárnoknál és Illincz Gyula könyvkereskedésben.

Nyiregyháza, szept. 27. 1873.

A szerkesztőség.

A leány-nevelés ügye megyénkben.

(Folytatás.)

(thy.) Igéretinkhöz képest, nézzük minő következményei lőnek megyénkben, a leánynevelés-ügy elhanyagolásának.

Az előkelő és gazdagabb szülők, látva és érezve, hogy a megye területén itt-ott tengődő magán-leányneveldek még közpörszerű nevelést sem képesek nyújtani leánygyermeküknek : kénytelenek voltak az idegen országokból bevándorló bonne-ok, gard des dammes-ok, gouvernante-okra bizni leányaik nevelését és oktatását. Később e kényszerűség, a néhány sikerült kísérlet következtében, szokássá, majd rend-

szerré, míg végre, mint minden új és szokatlan dolog, divattá vált a jobb módú családoknál.

Most ott állunk, hogy csak szabolsmegyében százakra megy az ily bonne-ok, gouvernante-ok száma.

Aki tudja, hogy e bonne-ok legnagyobb része minő családi körben nőtt fel, csak sajnálatlalt nézi azon szülői könnyelműséget, milylyel ez idegenek hazánkban, megyénkben felkaroltatnak.

Nem is említve azon magántermészeti szerencsétlenségeket és boldogtalanságokat, miket ez álszenteskedő pénzszerző faj egyes családoknál okozni szokott; már magában az, hogy mint idegenek, szokásainkat, nemzeti erkölcsünket nem ismerve, idegen szokásokat, modort és erkölcsöt hinenek leánygyermekünk szívébe : elég ok arra, hogy a leánynevelés ügyének megyeileg leendő felkarolása által, utat mutassunk ez élelmes lényeknek arra, ahonnan jöttek.

Miként volnának képesek e divatos leányvidemlők, oly irányt adni a magyar nővédek-leánykának, hogy ez felnővén, a nemzet szellemi és anyagi törekvéseinek hasznos tényezője legyen; hogy fel tudja fogni honleányi kötelességét, anyai magasatos tisztét s a kor és társadalom követelményeinek fontosságát? Adhatnak-e ők leánygyermekünknek alapos tanítást s valódi nevelést, akik maguk semmiféle magasabb nevelésben sem részesültek, akik nemcsak teljesen ismeretlenek hazai társas- és családi életünk viszonyaival, desőt teljesen képtelenek is azok felgalyására, annál kevésbbé annak művelésére.

Szakitanunk kell tehát e vándor nőcivillistárokkal, akik már eddig is óriási pusztítást tettek az uri osztályu leánygyermek szellemi világában. A többi közt megtanították őket lenézni saját nemzetiségüket, kicsinyleni nemzeti irodalmunkat, levetkőzni szokásainkat, lelkesedni mindenért, ami nem hazai, ami idegen, bálványozni a piperré s kerülni a foglalkozást, mely művelt leányhoz szerentük nem illő.

Valóban itt az idő, hogy a nőnem jövőjéről, valahára komolyan és lelkesen gondoskodjunk.

A család alapja a férj és nő. Lehető ott állandó, tartós művet teremteni, ahol az alap nem egyenlő? Bizonytal nem. Kölesönös boldogságot, meglegedést csak egyenlő műveltség adhat.

Arra kell tehát törekednünk, hogy a leánygyermek mellett, a leányoknak is oly nevelést adjunk, mely azok jövőjét, boldogságát biztosítsa ugy a családban, mint az életben.

Ne feledjük azon alapigazságot, hogy „korunkban csak azon nemzetnek van biztos jövője, mely komolyan törekszik az általános műveltség színvonalára emelkedni s azon előre haladni.”

De nem csak tudomány, nem csak ismereteket azok, melyekre leányainknak szükségük van. A valláserkölcsi irány mellett ott van a legfőbb, a legnagyobb, — a

családiasság, a háziasság és hazaszeretet, miket már korán szívükbe kell csepegtetni a leánygyermeknek.

A családi élet az a talaj, melyben az emberiségnek, nemzetünknek egész jövője gyökerezik. A háznak első benyomásai, az első példa, az első tanítás, mely az apa és anya ajkáról elhangzik, egész életünkre határozók lehetnek. Csak ha családink egészen át fogtak alakulni; ha férj és nő a szellemi műveltség és erkölcsi nemesség által hatnak egymásra; a fiúk és leányok műveltségileg teljesen összhangzó családi körben fogják megpillantani a világot s elfogadni az első benyomást: remélhetünk boldogabb napokat a hazára, a társadalomra és a családokra. Mindez pedig a leánynevelés ügyének felkarolása, fejlesztése és ápolása által lesz elérhető. A már ferde vagy üres nevelést nyert anyákat lehetetlen többé visszavezetni a növeldebe; ők maradnak némi kivétellel azok, amik voltak. Ám az újabb nemzedéket nem szabad továbbra is ott hagynunk, ahol eddig voltak, az egyesek szeszélyétől függő magán növeldek, az idegen nemzetiségű és kétés származásu bonne-ok és gouvernante-ok keze alatt.

Azt mondja Dr. Silberstein Adolf bölcseseti leveleiben, hogy: „Az emberi társadalom csak akkor fog eljutni a békés haladás magaslátára, ha a nevelés minden egyes felserdülő emberen teljesíti feladatát”.

Ezért kell nekünk is lelkiismeretesen gondoskodni leánygyermekünk neveléséről, hogy a figyermek mellett, leányaink is elsajátíthassák mindazon ismereteket, vallás-erkölcsi igazságokat, családi erőnyeket, női gyöngedséget és honszeretetet, melyeknek összessége azután a magasabb műveltség színvonalára emelvén őket, erőt és képességet nyernek ahoz, hogy részt vehessenek ők is, mint nők és anyák, az emberiség művelésének nagy munkájában, amit az emberiség geniusa méltán követelhet a nőnem től is.

De lássuk már azon módozatokat és eszközöket, amelyek segélyével leggyorsabbán és czélszerűbben elérhetjük a közös nagy célt, mely felé törekednünk kell, — a leánynevelés ügyének előmozdítását, illetőleg egy korszerű leánynevelde megyénkben leendő felállítását és meghonosítását.

(Vége köv.)

A Tisza szabályozása.

(Különös tekintettel Felső-Szabolcsra, s némi vonatkozással a „Szabolcs” 22—25-dik számaiban ugyanez érdeklben megjelent „Válász” czikkjéhez.)

V.

A Loire keltől nyugati irányban 130 mérföld (vagyis 980 kilométeres. Egy kilométer: 1000 méter. Egy méter: 3. 1637. bécsi láb.) hoszban csaknem az egész országban foly keresztül s szakad az atlanti tengerbe.

Ezen folyó szabályozásának tanulmányozására 1866-ban a porosz ministerium kiküldte Roeder kir. vízépítési inspektort, aki is jelentést arról bterjesztvén, véleményét a következőkben adja elő.

Nem lévén ezúlnak az egész terjedelmében követheti, csak némely ránk nézve fontos és érdekes pontok elősorolására fogunk szoritzokni.

